

Sygn. akt IV CSK 346/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

Protokolant Hanna Kamińska

w sprawie z powództwa D. G.-J.
przeciwko Bankowi Spółdzielczemu w Z.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 5 lutego 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 11 lutego 2015 r.,

1) uchyla zaskarżony wyrok i zmienia wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 października 2014 r., w ten sposób, że oddala powództwo,

2) nie obciąża powódki kosztami procesu w sprawie.

UZASADNIENIE

Powódka, obecnie nosząca nazwisko D. G., a wcześniej D. G.-J., w pozwie przeciwko Bankowi Spółdzielczemu w Z. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty Sądu Rejonowego z dnia 17 maja 2012 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 22 czerwca 2012 r. Nakazem tym Sąd Rejonowy zasądził od D. G.-J. na rzecz Banku Spółdzielczego w Z. kwotę 50.386,92 zł na podstawie wystawionego przez T. J. weksla, zawierającego poręczenie D. G.-J. za T. J. T. J. w chwili wystawienia weksla był mężem powódki. Pozostawał nim do chwili rozwiązania małżeństwa orzeczeniem z dnia 8 kwietnia 2010 r.

Sąd Rejonowy wyrokiem z 10 października 2014 r. uwzględnił powództwo.

Apelację pozwanego Sąd Okręgowy oddalił wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 r.

Z ustaleń stanowiących podstawę obu wyroków wynika, że w dniu 20 marca 2006 r. T. J., prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie przemysłu mięsnego i przetwórstwa, zawarł z pozwanym bankiem umowę o preferencyjny kredyt inwestycyjny w wysokości 300.000 zł na okres do 31 stycznia 2014 r. W umowie określono środki prawne zabezpieczenia kredytu. Przewidziano m.in. poręczenie wekslowe powódki za T. J. jako wystawcę weksla na rzecz pozwanego banku oraz przystąpienie przez powódkę do zaciągniętego przez T. J. długu kredytowego wobec pozwanego banku. W konsekwencji powódka podpisała weksel *in blanco* wystawiony przez T. J. w charakterze poręczycielki za niego oraz deklarację wekslową i zawarła z pozwanym bankiem umowę o przystąpienie po stronie kredytobiorcy do długu wynikającego z umowy kredytowej zawartej w dniu 20 marca 2006 r.

W kwietniu 2009 r. wskutek perturbacji na rynku mięsnym doszło do ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy T. J. Na liście wierzytelności zgłoszonych w toku dotyczącego go postępowania upadłościowego znalazły się opiewające na łączną kwotę 521.606,16 zł wierzytelności pozwanego banku, wynikające z różnych umów, w tym umowy o kredyt, którą T. J. zawarł 20 marca 2006 r.

Zakończenie postępowania upadłościowego nastąpiło już po wydaniu nakazu zapłaty na podstawie weksla podpisanego przez powódkę w charakterze

poręczycielki za wystawcę i po powstaniu zwalczanego przez nią tytułu wykonawczego. Postanowieniem z dnia 2 lipca 2013 r. sąd stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego i orzekł na podstawie art. 369 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (jedn. tekst: Dz.U.2009.175.1361, obecnie: Dz.U. 2015.233 ze zm.- dalej: p.u.n.) umorzenie niezaspokojonych w postępowaniu upadłościowym zobowiązań, m.in. zobowiązań wobec pozwanego banku.

Umorzenie postanowieniem z dnia 2 lipca 2013 r. długu upadłego wobec pozwanego banku spowodowało w ocenie Sądu Rejonowego wygaśnięcie także zobowiązań powódki wobec pozwanego banku, wynikających z udzielonego przez powódkę poręczenia wekslowego za upadłego i z przystąpienia do długu kredytowego upadłego. Sąd Rejonowy uznał, że wygaśnięcie zobowiązania osoby, za którą poręczenie zostało udzielone, powoduje - bez względu na przyczynę wygaśnięcia - ustanie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego. Wygaśnięciu wskutek umorzenia długu kredytobiorcy także zobowiązania powódki wynikłego z przystąpienia do długu kredytobiorcy nie mógł według Sądu Rejonowego stać na przeszkodzie solidarny charakter ich odpowiedzialności. Sąd Rejonowy wykluczył również zastosowanie w sprawie w drodze analogi dotyczącego postępowania układowego art. 291 ust. 1 p.u.n., postanawiającego, że układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

W konsekwencji Sąd Rejonowy przyjął, że dokonane w dniu 2 lipca 2013 r. umorzenie zobowiązań upadłego wobec pozwanego banku stanowiło zdarzenie wchodzące w zakres hipotezy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i tym samym uzasadniało uwzględnienie wytoczonego przez D. G.-J. powództwa przeciwegzekucyjnego.

Sąd Okręgowy podzielił co do zasady oceny Sądu Rejonowego. Odnosząc się do wpływu umorzenia na podstawie art. 369 p.u.n. długów T. J. na zobowiązanie powódki podkreślił wyjątkowość regulacji zawartej w tym przepisie, szczególną jej funkcję, oddziaływanie zarówno na interesy upadłego jak i jego wierzycieli, pozostawienie ocenie sądu ziszczenia się przesłanek umorzenia. W tym kontekście silny w okolicznościach sprawy związek łączący odpowiedzialność

poręczyciela wekslowego z odpowiedzialnością wystawcy weksla uzasadniał, zdaniem Sądu Okręgowego, wygaśnięcie zobowiązania poręczyciela wekslowego (powódki) wskutek wygaśnięcia zobowiązania wystawcy weksla (upadłego). W przeciwnym razie powódka po wykonaniu zobowiązania z tytułu poręczenia miałaby regres wobec upadłego, a to podważałoby sens umorzenia długów upadłego na podstawie art. 369 p.u.n.

To samo według Sądu Okręgowego dotyczy oddziaływania wygaśnięcia długu, do którego powódka przystąpiła, na zobowiązanie powódki wynikające z jej przystąpienia do długu.

Oceniając treść stosunku prawnego łączącego pozwany bank i powódkę zarówno w ramach poręczenia wekslowego, jak i przystąpienia do długu, Sąd drugiej instancji stwierdził, że powódka stała się dłużnikiem pozwanego banku w związku z umową kredytu zawartą przez jej męża, a nie beneficjentem korzyści uzyskanych przez kredytobiorcę, dlatego nieuzasadnione byłoby odpowiednie stosowanie w sprawie powoływanych przez pozwanego bank przepisów ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2015 r. pozwany bank przytoczył jako podstawy kasacyjne naruszenie art. 366 i 373 k.c. w związku z przepisami: art. 291 ust. 1 oraz art. 369 ust. 1 i 2 p.u.n., art. 10 i 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. 1936.37.282 ze zm. – dalej: pr.weksl.), art. 1 ust. 2, art. 28 i 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U.2014.1438), przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U.2009.22.121 ze zm.), przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Agencji Nieruchomości Rolnych oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz.U.2009.210.1619 ze zm.), przepisami prawa Unii Europejskiej regulującymi zasady finansowego wsparcia rolnictwa, zawartymi w trzech rozporządzeniach (nr 1535/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r., Dz.Urz.UE z 21.12.2007 L 337, s. 35; nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r., Dz.Urz.UE z 16.12.2006 L 358, s. 3; nr 1698/2005 z dnia 20 września

2005 r., Dz.Urz.UE z 21 października 2005 L 277, s. 1), oraz wytycznymi wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013.III.Zasady ogólne, Dz.Urz.UE C z 27.12.2006.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W związku z tym, że podstawę nakazu zapłaty w tytule wykonawczym zwalczanym przez powódkę stanowił weksel, a ściślej wyrażone w nim zobowiązanie powódki w charakterze poręczycielki wekslowej za wystawcę, co do którego jako upadłego nastąpiło dopuszczone przez art. 369 p.u.n. umorzenie długu, powinny pozostać w sprawie poza zakresem rozważań kwestie dotyczące przejęcia długu przez powódkę z umowy kredytowej i oddziaływania wspomnianego umorzenia na zobowiązanie powódki wynikające z przejęcia tego długu. Dotyczy to także nawiązujących do tych kwestii zarzutów kasacyjnych skarżącego.

Niezależnie od tego, zarzuty skarżącego, odnoszące się w nawiązaniu do przejęcia długu przez powódkę i mogących stąd wynikać konsekwencji, do powołanych w skardze rozporządzeń dotyczących Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz aktów prawa unijnego, nie spełniają, ze względu na swoją ogólnikowość, przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. wymagania dotyczącego oznaczenia w skardze kasacyjnej podstaw kasacyjnych. Z jednym wyjątkiem, dotyczącym rozporządzenia nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r., skarżący nie wskazuje określonych przepisów, naruszonych jego zdaniem, lecz całe obszerne akty prawne.

Oczywiście bezzasadny jest także podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 10 pr. weksl. Artykuł 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wyklucza kwestionowanie w sprawie zgodności wypełnienia przez pozwany bank weksla, stanowiącego podstawę nakazu zapłaty w zwalczanym tytule wykonawczym, z otrzymanym upoważnieniem do jego uzupełnienia. Badanie tej zgodności, a tym samym powstania zobowiązania wekslowego powódki, prowadziłoby do niedopuszczalnej w wyniku powództwa opozycyjnego kontroli merytorycznej zasadności tytułu egzekucyjnego.

Zasadnicze znaczenie w sprawie ma w świetle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ocena wpływu umorzenia długu wystawcy weksla na podstawie art. 369 p.u.n. na

zasądzone od powódki zobowiązanie, które ona zaciągnęła w charakterze poręczycielki za wystawcę weksla.

Artykuł 369 p.u.n. – inspirowany rozwiązaniami prawa amerykańskiego oraz niemieckiego i niemający swego odpowiednika we wcześniej obowiązującym w Polsce prawie upadłościowym – stanowi, w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie, że w postanowieniu o zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego będącego osobą fizyczną sąd może na wniosek upadłego, jeżeli spełnione są przesłanki wskazane w ust. 1 pkt 1-3, orzec o umorzeniu całości lub części jego zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, z wyjątkiem zobowiązań określonych w ust. 3; umorzeniem objęte są jedynie wierzytelności umieszczone na liście wierzytelności oraz wierzytelności, które mogły zostać zgłoszone, jeżeli ich istnienie stwierdzone było dokumentami upadłego (ust. 2). Przepis ten nie rozstrzyga wyraźnie, czy umorzenie na jego podstawie długu upadłego wywiera jednocześnie skutek umarzający również wobec poręczyciela i współdłużnika oraz praw wynikających z hipoteki i zastawu zabezpieczających umorzony dług. Różni go to od, obowiązującego w tym samym czasie, art. 291 p.u.n., dotyczącego układu (uprzednio art. 68 Prawa o postępowaniu układowym, Dz.U. 1934.93.836 ze zm. – dalej: „p.p.u.”, a obecnie art. 167 Prawa restrukturyzacyjnego, Dz.U.2015.978 ze zm.).

Według art. 291 p.u.n. – podobnie jak jego poprzednika oraz następcy – układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela dłużnika oraz współdłużnika ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej; dotyczy to odpowiednio także praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2003 r., II CK 210/02 i 26 września 2014 r., IV CSK 689/13). Artykuł. 291 p.u.n. ogranicza zatem w zakresie swego zastosowania akcesoryjny charakter poręczenia i innych praw zabezpieczających. Do istoty prawa akcesoryjnego należy to, że jego istnienie i treść, w tym zakres, zależą od innego określonego prawa, z którym jest ono funkcjonalnie powiązane (prawa samoistnego). Poręczyciel może więc zgodnie

z art. 883 § 1 k.c. podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi, a o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika (art. 879 § 1 k.c.). Artykuł 291 p.u.n. czyni wyłom w sferze wskazanego oddziaływania prawa samoistnego na byt i treść prawa akcesoryjnego. Na mocy art. 291 p.u.n. prawa zabezpieczające wierzytelności, objęte układem, mimo akcesoryjnego charakteru, trwają nadal w nienaruszonym kształcie.

Artykuł 291 p.u.n. wymienia ponadto współdłużników układającego się, jak też takie prawa, użyte do zabezpieczenia wierzytelności objętych układem, które nie mają ze swej istoty charakteru akcesoryjnego, a funkcję zabezpieczającą w danym przypadku pełnią jedynie wskutek porozumienia stron, o charakterze fiducjarnym, czyli - innymi słowy - powierniczym (własność, wierzytelność lub inne prawo przeniesione w celu zabezpieczenia). Objęcie art. 291 p.u.n. także tych praw oraz współdłużników układającego się usuwa ewentualne wątpliwości mogące powstawać w praktyce co do oddziaływania układu w tym zakresie.

Przyjmuje się, że art. 291 p.u.n. ma zastosowanie także do poręczenia wekslowego (art. 30-32 pr. weksl.), choć nie zostało ono w nim wymienione (por. w odniesieniu do art. 68 p.p.u. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 689/13), a akcesoryjność tego poręczenia (art. 32 ust. 1 i 2 pr. weksl.) istotnie różni się i jest znacznie słabsza od akcesoryjności poręczenia unormowanego przepisami prawa cywilnego (por. co do relacji zobowiązania poręczyciela wekslowego do zobowiązania dłużnika wekslowego, za którego poręczenie zostało udzielone np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1998 r., III CKN 60/98, 21 września 2006 r., I CSK 116/06, 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, 12 grudnia 2008 r., II CSK 360/08, 3 listopada 2009 r., III CSK 207/09, 17 marca 2011 r., IV CSK 371/10, i 12 maja 2011 r., III CSK 254/10). W każdym razie nie powinno budzić wątpliwości, że skoro układ nie narusza praw wierzyciela w stosunku do poręczyciela, o którym mowa w art. 876-887 k.c.), to tym bardziej nie powinien naruszać praw wierzyciela względem poręczyciela wekslowego.

Dominuje pogląd, że jeżeli poręczyciel lub współdłużnik albo inna osoba, objęta zakresem zastosowania art. 291 p.u.n. z tytułu zabezpieczenia

wierzytelności objętej układem, zapłaciła wierzycielowi po zawarciu układu pełną kwotę należności, to może ona tytułem regresu żądać od dłużnika „tylko tyle, ile układ ten przyznaje wierzycielowi”. Odmienne rozwiązanie podważałoby sens układu - wynikającej z niego redukcji zobowiązań dłużnika.

Choć art. 369 p.u.n., inaczej niż art. 291 p.u.n., nie przewiduje tego wyrażnie, to jednak również z jego treści wynika ograniczenie skutków dokonanego na jego podstawie umorzenia jedynie do długów upadłego, tj. innymi słowy wynika z niego norma statuująca nienaruszalność przez to umorzenie zobowiązań współdłużnika upadłego oraz wszelkich praw wierzyciela wobec osób trzecich z przysługujących mu zabezpieczeń umorzonego długu, w tym także takich, które mają charakter akcesoryjny. Sąd Okręgowy trafnie podkreślił wyjątkowość regulacji zawartej w tym przepisie, szczególną jej funkcję, oddziaływanie zarówno na interesy upadłego, jak i jego wierzycieli. Wywiódł stąd jednak całkowicie błędne wnioski. Wyjątkowość tej regulacji przemawia, nie jak przyjął Sąd Okręgowy, za objęciem skutkami umorzenia długów upadłego także osoby odpowiadające wobec wierzyciela z tytułu udzielenia zabezpieczenia umorzonych długów, lecz przeciwnie, za zacieśnieniem skutków umorzenia do samych tylko długów upadłego, także wtedy, gdy prawo, które zabezpiecza te długi, ma charakter akcesoryjny.

Artykuł 369 p.u.n. dopuszcza umorzenie tylko długów upadłego będącego osobą fizyczną. Udzielić wierzycielowi akcesoryjnego zabezpieczenia, obejmującego dług upadłego będącego osobą fizyczną, mogą także osoby prawne. Gdyby wskutek umorzenia długu upadłego wygasła jednocześnie odpowiedzialność osoby prawnej, która udzieliła zabezpieczenia o charakterze akcesoryjnym, podmiotowy zakres zastosowania art. 369 p.u.n. wykroczyłby poza granice określone przez ustawodawcę.

Co więcej, dopuszczone przez art. 369 p.u.n. umorzenie uzasadnione jest względami humanitarnymi oraz społecznymi i uzależnione od wystąpienia szczególnych okoliczności: niezależnych od upadłego, wyjątkowych przyczyn niewypłacalności, rzetelnego postępowania upadłego zarówno przed ogłoszeniem upadłości, jak i w toku postępowania upadłościowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 411/08). Rozciągnięcie skutków umorzenia na osoby odpowiedzialne wobec wierzyciela z tytułu akcesoryjnego

zabezpieczenia umorzonego długu upadłego czyniłoby wszystkie te osoby, zarówno prawne, jak fizyczne, beneficjentami rozwiązania przyjętego w art. 369 p.u.n. z oczywistym naruszeniem wskazanych wyjątkowych przesłanek zastosowania tego przepisu.

Tym bardziej brak w świetle poczynionych wyjaśnień podstaw do objęcia skutkami dokonanego na podstawie art. 369 p.u.n. umorzenia zabezpieczeń niemających charakteru akcesoryjnego. Nie są one powiązane z zabezpieczoną wierzytelnością tak, aby jej umorzenie mogło na nie oddziaływać – jak w przypadku praw akcesoryjnych - niejako ze swej istoty. Jeżeli wyklucza się wpływ umorzenia długu także na takie zabezpieczenia, decyduje o tym potrzeba usunięcia ewentualnych wątpliwości mogących powstawać w praktyce co do oddziaływania umorzenia w tym zakresie.

Artykuł 369 p.u.n. nie daje zatem podstaw do wnioskowania w zestawieniu z art. 291 p.u.n. *a contrario*, że skoro nie wyłącza on wyraźnie, inaczej niż art. 291 p.u.n., oddziaływania umorzenia długu upadłego na odpowiedzialność osób trzecich wobec wierzyciela z tytułu zabezpieczenia umorzonego długu, to oddziaływanie to jest w jego świetle dopuszczalne. Choć nie zostało to w art. 369 p.u.n. wyraźnie zastrzeżone, z jego treści wynika norma podobna do wysłowionej w art. 291 p.u.n. - że dokonane na jego podstawie umorzenie nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z innych zabezpieczeń umorzonego długu przez osoby trzecie. Należy przyjąć, z tych samych przyczyn, co podane przy rozpatrywaniu kwestii regresu w związku z art. 291 p.u.n., że jeżeli poręczyciel lub współdłużnik albo inna osoba, objęta zakresem zastosowania art. 369 p.u.n. z tytułu zabezpieczenia wierzytelności objętej umorzeniem, zapłaci wierzycielowi po umorzeniu należną kwotę, to nie może żądać jej zwrotu od dłużnika tytułem regresu. Odmienne stanowisko podważałoby sens umorzenia.

W rezultacie pozwany trafnie zarzucił wydanie zaskarżonego wyroku z naruszeniem art. 369 p.u.n.

Jeżeli chodzi o pozostałe zarzuty kasacyjne, dotyczące art., 32 pr. weksl. oraz art. 366 i 373 k.c., ich ocena przedstawia się następująco.

Artykuł 32 ust. 1 pr. weksl., stanowiący, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, nie sprzeciwia się zwolnieniu przez posiadacza weksla dłużnika wekslowego, za którego poręczenie zostało udzielone, z długu (art. 508 k.c.), ze skutkiem zwalniającym również poręczyciela. Umorzenie dokonane na podstawie art. 369 p.u.n. nie stanowi jednak oczywiście zwolnienia z długu w rozumieniu art. 508 k.c., a poza tym wszelkim próbom ocen o rozszerzonej jego skuteczności na poręczyciela wekslowego stoi na przeszkodzie, jak wynika z wcześniejszych wyjaśnień, art. 369 p.u.n.

Brak skutku zwalniającego umorzenia długu wystawcy weksla wobec powódki jako poręczycielki za wystawcę pozostaje także w zgodzie z art. 373 k.p.c. Stosownie do art. 47 pr. weksl. poręczyciel wekslowy i osoba, za którą on poręczył, odpowiadają wobec posiadacza weksla solidarnie. Mimo iż solidarna odpowiedzialność dłużników wekslowych różni się znacznie od solidarnej odpowiedzialności dłużników w ujęciu art. 366 i nast. k.c., art. 373 k.c. ma niewątpliwie zastosowanie także do solidarnej odpowiedzialności dłużników wekslowych (por. co do solidarnej odpowiedzialności dłużników wekslowych np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2010 r., I CSK 249/09, i 12 maja 2011 r., III CSK 254/10). Artykuł 373 k.c. stanowi, że zwolnienie z długu lub zrzeczenie się solidarności przez wierzyciela względem jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników. Należy podzielić pogląd o dopuszczalności stosowania art. 373 k.c. w drodze analogii również do umorzenia zobowiązania współdłużnika solidarnego decyzją administracyjną lub orzeczeniem sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1999 r., I CKN 1147/97).

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i zmieniając poprzedzający go wyrok oddalił powództwo, a o kosztach procesu rozstrzygnął zgodnie z art. 102 k.p.c. ze względu na precedensowy (por. w związku z tym wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 1973 r., I PR 188/73 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., III CZ 75/12, i 26 września 2012 r., II CZ 95/12) charakter sprawy.

eb